

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 52/2020-51

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľky spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou Mgr. Elenou Szabóovou, Hlavné námestie 7, Nové Zámky, vo veci namietaného porušenia základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 5 Co 71/2019-467 z 26. júla 2019 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti [REDAKOVANÉ], podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 5 Co 71/2019-467 z 26. júla 2019 bolo porušené.

2. Základné práva spoločnosti [REDAKOVANÉ], podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 5 Co 71/2019-467 z 26. júla 2019 boli porušené.

3. Uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 5 Co 71/2019-467 z 26. júla 2019 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

4. [REDAKOVANÉ], priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré jej je Krajský súd v Žiline povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť spoločnosti [REDAKOVANÉ], trovy konania v sume 533,88 € (slovom päťstotridsaťtri eur a osemdesiatosem centov) na účet jej právnej zástupkyne Mgr. Eleny Szabóovej, Hlavné námestie 7, Nové Zámky, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

6. Sťažnosti vo zvyšnej časti nevyhovujú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. novembra 2019 doručená ústavná sťažnosť spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 71/2019-467 z 26. júla 2019 (ďalej aj „namietané uznesenie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a priložených príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľka sa žalobou na Okresnom súde Martin (ďalej len „okresný súd“) domáhala vypratania nehnuteľnosti (budovy), ktorej je vlastníkom. V predmetnom nebytovom priestore je umiestnená trafostanica patriaca žalovanému – spoločnosti Stredoslovenská distribučná, a. s. (ďalej aj „žalovaný“), ktorý tento nebytový priestor podľa tvrdení sťažovateľky užíva bez právneho dôvodu, a preto sa sťažovateľka domáhala ochrany svojho vlastníckeho práva. O žalobe sťažovateľky rozhodol okresný súd prvým meritórnym rozsudkom č. k. 9 C 18/2012-78 zo 7. novembra 2012 (ďalej aj „prvý meritórny rozsudok“), a to tak, že žalobu zamietol. Proti rozsudku okresného súdu sa sťažovateľka odvolala a krajský súd uznesením sp. zn. 5 Co 13/2013 z 28. mája 2013 (ďalej aj „prvé rozhodnutie o odvolaní“) rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s odôvodnením, že závery prijaté okresným súdom sú predčasné, vychádzajúce z neúplne zisteného skutkového stavu veci.

3. Následne okresný súd vo veci meritórne rozhodol v poradí druhým rozsudkom č. k. 9 C 18/2012-315 z 18. decembra 2015 (ďalej aj „druhý meritórny rozsudok“), ktorým žalobu sťažovateľky ako nedôvodnú zamietol. Okresný súd dospel k záveru, že žalovaný nezasahuje do vlastníckeho práva sťažovateľky (žalobcu) neoprávnene, a preto žalobe o vypratanie nehnuteľnosti nevyhovet.

4. Na odvolanie sťažovateľky proti druhému meritórnemu rozsudku okresného súdu krajský súd rozsudkom sp. zn. 5 Co 74/2016 z 31. mája 2016 (ďalej aj „druhé rozhodnutie o odvolaní“) rozsudok okresného súdu potvrdil a s jeho odôvodnením sa stotožnil. Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 6 Cdo 98/2017

z 31. januára 2019 (ďalej aj „uznesenie o dovolaní“), ktorým rozsudok krajského súdu sp. zn. 5 Co 74/2016 z 31. mája 2016 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie sťažovateľky je podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku prípustné a tiež dôvodné. Rozsudok krajského súdu nemožno podľa najvyššieho súdu považovať za presvedčivý, keďže odvolací súd v dôvodoch svojho rozsudku nereagoval na viacero argumentov sťažovateľky. Najvyšší súd vyslovil vo veci záväzný právny názor a uviedol, podľa ktorého právneho predpisu bolo potrebné posúdiť vznik, určenie obsahu a rozsahu oprávnení žalovaného užívať trafostanicu postavenú v cudzej nehnuteľnosti.

5. Po vrátení veci krajský súd rozhodol namietaným uznesením č. k. 5 Co 71/2019-467 z 26. júla 2019 (ďalej aj „tretie rozhodnutie o odvolaní“), ktorým zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolávajúc sa na ustanovenie § 389 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku. Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že prevažná časť odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu je založená na právnom názore dovolacieho súdu a súdu prvej inštancie neukladá vykonať nové dôkazy, ale nanovo posúdiť právnu stránku veci – posúdiť nároky strán sporu podľa hmotnoprávných ustanovení na vec sa vzťahujúcej právnej úpravy.

6. Namietané porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a namietané porušenie práva na spravodlivé súdne konanie vidí sťažovateľka v tom, že krajský súd ako súd odvolací nerozhodol podľa § 390 Civilného sporového poriadku sám. Hoci krajský súd už raz rozhodnutie okresného súdu zrušil, po rozhodnutí najvyššieho súdu konal o odvolaní proti novému rozhodnutiu okresného súdu, no napriek tomu opätovne zrušil rozhodnutie okresného súdu (nové v poradí druhé meritórne rozhodnutie, pozn.) a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. V dôsledku opísaného postupu došlo podľa sťažovateľky aj k porušeniu základného práva na zákonného sudcu, keďže namiesto senátu odvolacieho súdu, ktorý mal v zmysle ustanovenia § 390 Civilného sporového poriadku vo veci meritórne rozhodnúť, bude vec rozhodovaná samosudcom okresného súdu. Týmto podľa sťažovateľky došlo aj k porušeniu čl. 2 ods. 2 ústavy, ktorý limituje konanie štátnych orgánov v medziach zákona.

7. Za obdobie zbytočných prietáhov sťažovateľka označila najmä obdobie od druhého rozhodnutia krajského súdu o odvolaní, ktoré bolo zrušené najvyšším súdom v dovolacom konaní, a to až po súčasnosť, keďže išlo o rozhodnutie bez právneho dôvodu, ktoré porušuje práva sťažovateľky a namietané rozhodnutie krajského súdu, t. j. v poradí tretie rozhodnutie o odvolaní, má potenciál vytvoriť ďalšie prietahy v konaní. Za neprimerane dlhé však sťažovateľka považuje celé trvanie sporu, ktoré trvá 7 rokov, za ktoré požaduje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 7 000 eur.

8. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd takto nálezom rozhodol:

„I. Krajský súd Žilina rozhodnutím sp. zn. 5Co/71/2019-467 zo dňa 26. júla 2019 o (v poradí druhom) odvolaní sťažovateľa proti rozsudku Okresného súdu Martin v konaní 9C/18/2012, p o r u š i l základné práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v zmysle jeho dodatkových protokolov, článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky na verejné prejednanie vecí v primeranej lehote v jeho prítomnosti a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd na prejednanie vecí bez zbytočných prietáhov, a právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky na zákonného sudcu, rozhodnutím v rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

II. Ústavný súd SR z r u š u j e rozhodnutie - uznesenie Krajského súdu Žilina sp .zn. 5Co/71/2019-467 z 26. júla 2019 a prikazuje tomuto súdu, aby konal bez zbytočných prietáhov, s rešpektovaním základných práv sťažovateľa a spôsobom súladným s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

III. Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 7000 (sedemtisíc) eur, ktoré je Krajský súd Žilina povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

IV. Priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia v konaní o ústavnej sťažnosti, ktoré je Krajský súd Žilina povinný vyplatiť k rukám právnej zástupkyne sťažovateľa do dvoch mesiacov po právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Sťažovateľka sa taktiež domáhala, aby ústavný súd rozhodol podľa § 130 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) o dočasnom opatrení, aby sa krajský súd, ale aj okresný súd zdržali výkonu napadnutého rozhodnutia krajského súdu do rozhodnutia ústavného súdu o tejto ústavnej sťažnosti.

9. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 52/2020-22 zo 4. februára 2020 po predbežnom prerokovaní prijal sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie a návrhu na vydanie dočasného opatrenia nevyhovel.

II.

Vyjadrenie krajského súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

10. Ústavný súd po prijatí sťažnosti vyzval krajský súd, aby sa vyjadril k prijatej sťažnosti a aby uviedol, či súhlasí s tým, aby ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

11. Krajský súd vo vyjadrení, ktoré bolo doručené ústavnému súdu 12. marca 2020, vyjadril súhlas s tým, aby ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, a pripojil vyjadrenie sudcu spravodajcu, ktoré má ústavný súd považovať za vyjadrenie krajského súdu. Sudca spravodajca vo vzťahu k sťažovateľkou namietaným priet'ahom konaní uviedol, že krajský súd vo všetkých troch odvolacích konaniach v tejto veci rozhodol v lehote kratšej než šesť mesiacov, v poslednom odvolacom konaní dokonca v lehote kratšej ako štyri mesiace, a preto je toho názoru, že krajský súd nespôsobil žiadne priet'ahy v konaní. Vo vzťahu k tomu, že krajský súd neaplikoval ustanovenie § 390 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), sudca spravodajca vyjadril presvedčenie, že ustanovenie § 390 CSP neobišiel, pretože predtým rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil. Upozornil na skutočnosť, že „nie dokonalé“ ustanovenie § 390 CSP nepočíta s prípadmi, kedy odvolací súd nemôže rozhodnúť sám po predchádzajúcom zrušení rozhodnutia súdu prvej inštancie, a absentujú v ňom výnimky z jeho aplikácie. Úmyslom odvolacieho súdu totiž nebolo spôsobiť priet'ahy v konaní, ale

naopak, dodržať zásadu rovnosti zbraní oboch strán sporu a právo na spravodlivý proces, aby v súvislosti s novým právnym výkladom, ktorý produkoval dovolací súd, mali strany možnosť na tento právny názor reagovať pri dodržaní zásady dvojinštančnosti konania.

12. Ústavný súd v súlade s § 126 zákona o ústavnom súde o prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie upovedomil aj zúčastnenú osobu, ktorou v tomto prípade bola spoločnosť Stredoslovenská distribučná, a. s. (žalovaný), ktorá svoje stanovisko doručila ústavnému súdu 6. marca 2020. Zúčastnená osoba vo svojom stanovisku prezentovala svoje presvedčenie, že ústavná sťažnosť sťažovateľka je zjavne neopodstatnená a je potrebné ju odmietnuť. Po zhrnutí skutkových okolností súdneho sporu zúčastnenej osoby so sťažovateľkou uviedla, že podľa nej neboli splnené podmienky § 390 CSP na to, aby krajský súd vec sám meritórne rozhodol, keďže *„nekonal a nerozhodoval o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ako predpokladá ustanovenie § 390 CSP. Odvolací súd konal v súvislosti s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR.“*. Zároveň tvrdí, že nie je dodržaný princíp subsidiarity, keďže sťažovateľka mala k dispozícii možnosť podať podnet generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) na podanie dovolania, pričom tento mimoriadny opravný prostriedok nevyužila, čo znamená, že ústavný súd nemá právomoc v tejto veci konať. Podstatnou skutočnosťou podľa nej je aj to, že v danom prípade nedošlo ku konečnému a právoplatnému rozhodnutiu v celej veci a vec sa bude prejednávať znova.

13. K stanovisku odporcu a zúčastnenej osoby sa na výzvu ústavného súdu vyjadrila sťažovateľka podaním doručeným ústavnému súdu 26. marca 2020. Vo vzťahu k vyjadreniu odporcu sťažovateľka uvádza, že obe podmienky ustanovenia § 390 CSP boli v jej prípade kumulatívne splnené. Nie je podľa nej pochybnosť o tom, že zrušením v poradí druhého rozhodnutia odvolacieho súdu dovolacím súdom nastal stav, že odvolací súd znova rozhodoval o odvolaní proti (v poradí druhému) rozhodnutiu súdu prvej inštancie potom, keď prvé rozhodnutie súdu prvej inštancie v odvolacom konaní krajský súd zrušil a vrátil súdu prvej inštancii na ďalšie konanie a rozhodnutie. Vzhľadom na zrušujúce rozhodnutie dovolacieho súdu (sp. zn. 6 Cdo/98/2017 z 31. januára 2019) je podľa sťažovateľky v tejto súvislosti bezpredmetné, či (zrušeným) rozhodnutím odvolací súd v poradí druhé

rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil alebo zmenil, keďže podmienka „už raz zrušenia“ bola splnená v poradí prvým rozhodnutím odvolacieho súdu (č. k. 5 C o13/2013-105 z 28. mája 2013). Odvolací súd bol preto podľa sťažovateľky plne a bez výnimiek viazaný ustanovením § 390 CSP, a preto v danej situácii nemožno vidieť žiadnu zákonnú ani aplikačnú nejasnosť.

13.1 V súvislosti s priesťahmi v konaní sťažovateľka opätovne zdôraznila, že konanie sa začalo podaním žaloby ešte 24. januára 2012 a po ôsmich rokoch sa má podľa napadnutého rozhodnutia krajského súdu vrátiť po tretíkrát pred súd prvého stupňa. K priesťahom v konaní malo podľa sťažovateľky prispieť hlavne v poradí druhé rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený a ktoré na základe zrušujúceho rozhodnutia dovolacieho súdu možno považovať za prejav nesústreďenej alebo nesprávnej činnosti krajského súdu, a v prípade, že by krajský súd postupoval podľa § 390 CSP, akceptujúc výhrady najvyššieho súdu, nedochádzalo by k ďalším priesťahom.

13.2 Sťažovateľka súhlasila s tvrdením zúčastnenej osoby, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu nie je rozhodnutím, ktorým sa konanie končí a práve to je dôvod jej ústavnej sťažnosti, pretože pri aplikácii § 390 CSP by takýmto rozhodnutím bolo. Keďže dovolanie proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu nie je procesne prípustné, ústavná sťažnosť je jediným možným spôsobom obrany sťažovateľky. Opakovane argumentovala, že podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 390 CSP boli splnené, vyjadrila sa aj k tomu, že dovolanie generálneho prokurátora nemožno stotožňovať s dovolaním, keďže tento mimoriadny opravný prostriedok nemá k dispozícii priamo sťažovateľka, vyjadrila presvedčenie, že podanie ústavnej sťažnosti bolo uskutočnené z jej strany v štádiu, v ktorom je zásah ústavného súdu potrebný, dôvodný a opodstatnený.

13.3 V závere svojho vyjadrenia sťažovateľka uviedla, že trvá na svojom návrhu na vydanie dočasného opatrenia, keďže okresný súd síce po vrátení veci v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 68/2019 uznesením z 19. decembra 2019 prerušil konanie do rozhodnutia ústavného súdu o tejto ústavnej sťažnosti, no toto rozhodnutie okresného súdu nenadobudlo právoplatnosť pre včas podané odvolanie žalovaného (t. j. zúčastnenej osoby), a uviedla, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania.

14. So súhlasom sťažovateľky a odporcu preto ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednávania upustil, keďže od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Relevantné ustanovenia právnych predpisov

15. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

16. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

17. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

18. Podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednávania môže ústavný súd so súhlasom účastníkov konania upustiť, ak od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

19. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

20. Podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, v náleze uvedie, ktoré základné práva a slobody boli porušené, ktoré ustanovenia ústavy, ústavného zákona alebo medzinárodnej zmluvy boli porušené a akým právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva a slobody.

21. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

22. Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

23. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

24. Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

25. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

26. Podľa § 389 CSP ods. 1 odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom,

c) súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom, alebo

d) nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.

26.1 Podľa § 390 CSP odvolací súd sám rozhodne vo veci, ak

a) rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a

b) odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

IV.

Posúdenie veci ústavným súdom

27. Podstatou sťažnosti sťažovateľky je tvrdenie, že došlo k porušeniu jej základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy, a to namietaným uznesením krajského súdu, ktorý napriek ustanoveniu § 390 CSP už druhýkrát zrušil meritórny rozsudok okresného súdu v merite veci a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, hoci mal vo veci sťažovateľky rozhodnúť sám.

III.1 K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

28. Ústavný súd zdôrazňuje svoju všeobecne známu a ustálenú judikatúru, podľa ktorej do obsahu základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie, pozn.) patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby

sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná, platná a účinná právna úprava (IV. ÚS 77/2002).

29. Ustanovenie § 390 CSP bolo zaradené do civilného procesného práva s cieľom zvýšenia rýchlosti a efektívnosti súdneho konania a v nadväznosti na základné zásady civilného sporového konania. Jednou z nich je i zásada vyjadrená v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Účelom § 390 CSP je zrýchlenie konania rozhodnutím v merite veci a skrátenie celkovej dĺžky súdneho konania.

30. Ustanovenie § 390 CSP ukladá odvolaciemu súdu povinnosť, aby sám rozhodol vo veci, ak je naplnená hypotéza tejto normy, podľa ktorej rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

31. Z napadnutého uznesenia krajského súdu č. k. 5 Co 71/2019-467 z 26. júla 2019, ktorým krajský súd rozhodoval o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 9 C 18/2012-315 z 18. decembra 2015, teda proti v poradí druhému rozsudku v merite veci, je zrejmé, že krajský súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Svoje rozhodnutie odôvodnil zrušujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu, keď uviedol, že odvolací súd, ako aj súd prvej inštancie sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu, ktorý vyslovil *„jednoznačne iný právny názor na právne posúdenie veci, než pôvodne vyslovil súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd, ktorý rozsudok súdu prvej inštancie pôvodným rozsudkom dovolacieho súdu potvrdil“*, a preto musel odvolací súd bez nariadenia odvolacieho pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP *a contrario* rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. c) CSP a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové rozhodnutie. V ďalšom krajský súd len doslovne prevzal právne závery najvyššieho súdu z rozhodnutia o dovolaní.

32. Ako už je bližšie uvedené v opise skutkových okolností prípadu, krajský súd rozhodoval o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie celkom trikrát. Po prvýkrát rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Tu možno konštatovať splnenie prvej z dvoch kumulatívnych podmienok ustanovenia § 390 CSP, a to podmienky podľa písm. a), t. j. rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Po ďalšom (v poradí druhom) rozhodnutí súdu prvej inštancie odvolací súd na základe odvolania najprv rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil v poradí druhým rozhodnutím o odvolaní. Jeho rozhodnutie však bolo zrušené rozhodnutím dovolacieho súdu a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Podstatnou v tomto prípade pre posúdenie veci ústavným súdom je otázka, či v okolnostiach tejto veci bola splnená druhá kumulatívna podmienka pre aplikáciu § 390 CSP, t. j. že napadnutým rozhodnutím o odvolaní (v poradí tretím) krajský súd konal a rozhodoval o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

33. Ústavný súd sa nemôže stotožniť s argumentáciou odporcu v jeho vyjadrení ani s argumentáciou zúčastnenej osoby, že v okolnostiach tohto prípadu sťažovateľky nebolo možné uvažovať o aplikácii § 390 CSP práve z toho dôvodu, že do procesu rozhodovania odvolacieho súdu vstúpil najvyšší súd svojím rozhodnutím o dovolaní. Je pravda, že odvolací súd svojím v poradí druhým rozhodnutím rozsudok súdu prvej inštancie najprv potvrdil, avšak následne bolo jeho rozhodnutie zrušené dovolacím súdom ako nepresvedčivé, ktorým došlo k porušeniu práva žalobcu (t. j. sťažovateľky) na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP. Po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu sa teda súdny spor vrátil naspäť na súd odvolací do momentu, v ktorom bol odvolací súd povinný rozhodnúť o odvolaní žalobcu (t. j. sťažovateľky) proti novému (v poradí druhému) rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Uvedené celkom jednoznačne vyplýva aj zo samotného textu napadnutého rozhodnutia, ako aj z logiky samotného procesu, pretože o ničom inom by odvolací súd ani nemal možnosť rozhodovať. V tejto situácii teda možno konštatovať, že bola splnená aj druhá podmienka pre aplikáciu § 390 CSP podľa písm. b), t. j. že odvolací súd konal a rozhodoval o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Skutočnosť, že bol odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu, nemá sama osebe vplyv na jeho zákonnú povinnosť aplikovať ustanovenie § 390 CSP a vec sám

rozhodnúť. Úmyslom zákonodarcu bolo novou úpravou § 390 CSP urýchliť konanie pred všeobecnými súdmi, a preto by práve výklad odporcu a zúčastnenej osoby popieral jeho zmysel a praktický význam.

34. V tejto súvislosti zároveň ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa v napadnutom uznesení možnou aplikáciou § 390 CSP ani nezaoberal. Napriek úvahám krajského súdu, ktoré uviedol vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti sťažovateľky a v ktorých označil ustanovenie § 390 za nedokonalé ustanovenie, ktoré neobsahuje podľa neho nevyhnutné výnimky z jeho aplikácie, odôvodnenie napadnutého uznesenia odvolacieho súdu tieto úvahy neobsahuje. V odôvodnení svojho napadnutého rozhodnutia sa krajský súd obmedzil len na konštatovanie svojej viazanosti rozhodnutím dovolacieho súdu a jeho právneho názoru, ktorý v odôvodnení citoval, a na odkaz na § 389 ods. 1 písm. c) CSP, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvej inštancie opätovne zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie. Ako dôvod svojho postupu krajský súd vo svojom vyjadrení uviedol, že uvedený postup bol potrebný v záujme zachovania princípu rovnosti zbraní. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že princíp rovnosti zbraní ako jeden zo základných princípov spravodlivého procesu je potrebné zachovávať aj v odvolacom konaní, a skutočnosť, že by v súlade s § 390 CSP vec meritórne rozhodol krajský súd, sama osebe nevyklučuje povinnosť dodržania tohto ústavného princípu krajským súdom.

35. Krajský súd v svojom vyjadrení argumentoval aj potrebou dodržania dvojinštančnosti súdneho konania, a to v súvislosti s „*novým právnym výkladom, ktorý produkoval dovolací súd*“. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu č. k. 6 Cdo 98/2017 z 31. januára 2019. Predmetom súdneho konania bola žaloba, v ktorej sa žalobca žalobným petitom domáhal vypratania nehnuteľnosti v jeho vlastníctve, v ktorej sa nachádzala stavba trafostanice vo vlastníctve žalovaného. Podstatnou právnou otázkou, ktorou sa v tomto súdnom spore všeobecné súdy zaoberali, bol vznik, resp. existencia vecného bremena vlastníka trafostanice, t. j. žalovaného, túto trafostanicu prevádzkovať a na ten účel vstupovať do nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu a v tomto rozsahu stavbu užívať. Najvyšší súd upozornil na rozporuplnosť a vzájomne protirečivé dôvody rozsudku odvolacieho súdu, ktorý bol predmetom dovolania, podrobne vysvetlil,

prečo doterajšie rozhodnutia všeobecných súdov v tejto veci neobstoja. V závere najvyšší súd vyslovil na vec právny názor, že v doterajšom konaní bolo nepochybne preukázané, kedy nastal moment prechodu vlastníctva nehnuteľnosti z vlastníctva štátu do vlastníctva fyzickej osoby (štát previedol vlastníctvo k stavbe na fyzickú osobu v rámci privatizácie národného majetku vo verejnej dražbe, ktorá sa konala 15. augusta 1991), a teda týmto momentom nastal stav, kedy sa trafostanica nachádzala v cudzej nehnuteľnosti a týmto momentom došlo k naplneniu zákonnej požiadavky, ktorá je predpokladom vzniku oprávnení prislúchajúcich žalovanému v podobe vecného bremena viaznuceho na dotknutej nehnuteľnosti. Určenie obsahu a rozsahu oprávnení žalovaného bolo potrebné posúdiť podľa zákona č. 79/1957 Zb. o výrobe, rozvode a spotrebe elektriny (elektrizáčny zákon), ktorý bol účinný do 1. júla 1998 (t. j. podľa právnych predpisov ku dňu vzniku vecného bremena), a nie podľa zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Najvyšší súd teda vyslovil, akú právnu normu je potrebné aplikovať na skutkový stav, ako je potrebné pri výklade práv a povinností vyplývajúcich z vecných bremien postupovať, a prečo nebolo správne na zistený skutkový stav aplikovať právnu normu tak, ako to predtým urobili okresný súd a krajský súd. Tento záväzný právny názor, ktorý dovolací súd vyslovil, zaväzuje nielen súd prvej inštancie, ale aj súd odvolací. Z odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu nevyplýva nič, čo by svedčilo o potrebe ďalšieho rozsiahleho dokazovania alebo inom dôvode, prečo by o veci už tretíkrát mal rozhodnúť súd prvej inštancie. V okolnostiach tohto prípadu sa súd prvej inštancie ani súd odvolací nemôžu odkloniť od záväzného právneho názoru najvyššieho súdu (resp. je to nanajvýš nepravdepodobné), a preto je sila argumentu o nedodržaní zásady dvojinštančnosti konania v súvislosti s novým právnym názorom dovolacieho súdu, ku ktorému sa strany predtým nemali možnosť vyjadriť, značne oslabená.

36. Ústavný súd zároveň pripomína, že z objektívnych dôvodov nie je možné bezvýhradné uplatňovanie zásady dvojinštančnosti, ktorá ani v Civilnom sporovom poriadku nie je formulovaná ako zásada aplikovaná bez ohľadu na všetky okolnosti veci. Navyše, z ústavnoprávneho hľadiska súdne konanie nie je povinne dvojinštančné s výnimkou vecí trestných, u ktorých táto požiadavka vyplýva z čl. 2 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako je už uvedené, ani čl. 6

dohovoru samotné právo na odvolanie na súde vyššej inštancie negarantuje dvojinštančnosť, ako to vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Le Compte, Van Leuven a De Meyere proti Belgicku z 23. 6. 1981, Adolf proti Rakúsku z 26. 3. 1982, Feldbrugge proti Holandsku z 29. 5. 1986), nie je všeobecnou zásadou civilného súdneho konania (I. ÚS 50/2020).

37. Ústavný súd už judikoval, že z dikcie § 390 CSP vyplýva, že toto ustanovenie je formulované kategoricky a v ňom uloženú povinnosť ukladá odvolaciemu súdu splniť vždy, ak sú naplnené predpoklady obsiahnuté v tomto rozhodnutí. Aj odvolací súd je povinný konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Z hľadiska systematiky Civilného sporového poriadku ide o ustanovenie špeciálne vo vzťahu k ustanoveniam upravujúcim iné spôsoby rozhodovania o podanom odvolaní (vrátane ustanovenia § 389 CSP). Ako aj zo skoršej rozhodovacej praxe ústavného súdu vyplýva, pri splnení predpokladov na aplikáciu § 390 CSP je daná zákonná povinnosť odvolacieho súdu postupovať dôsledne podľa tohto ustanovenia bez možnosti akýchkoľvek úvah od tohto ustanovenia sa odkloniť (I. ÚS 227/2018, II. ÚS 531/2018).

37. 1 Ústavný súd už taktiež vyslovil, že opomenutie príkazu vyplývajúceho z § 390 CSP, aby odvolací súd sám vo veci rozhodol, a to bez akéhokoľvek odôvodnenia tohto opomenutia krajským súdom, zakladá danosť takého procesného excesu zrušujúcim uznesením odvolacieho súdu, v príčinnej súvislosti s ktorým dochádza k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. I. ÚS 570/2017).

38. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhadu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť. Ústavný súd vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že napadnutým rozhodnutím krajského súdu, ktorým odvolací súd opomenul aplikovať ustanovenie § 390 CSP bez akéhokoľvek zdôvodnenia, došlo k porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

39. Ústavný súd považoval za potrebné sa vyjadriť aj k tvrdeniu zúčastnenej osoby, že sťažovateľka mala k dispozícii iný účinný prostriedok nápravy, ktorým mal byť v okolnostiach veci podnet na podanie dovolania generálnym prokurátorom, a preto nebola daná právomoc ústavného súdu. Zákonné predpoklady na podanie dovolania generálneho prokurátora sú upravené v § 458 a nasl. CSP. Z týchto ustanovení jednoznačne vyplýva, že ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorého využitie ako procesného inštitútu patrí výlučne generálnemu prokurátorovi.

39.1 Ústavný súd zotrváva na svojej konštantnej judikatúre, podľa ktorej sa za účinný prostriedok nápravy, ktorý je nevyhnutné vyčerpať pred podaním ústavnej sťažnosti, nepovažuje mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, pretože nejde o taký mimoriadny opravný prostriedok, ktorý by mala sporová strana vo svojej priamej dispozícii pre účely ochrany svojich práv (II. ÚS 145/2019).

III.2 K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny

40. Sťažovateľka v súvislosti s napadnutým rozhodnutím krajského súdu, ktorý neaplikoval ustanovenie § 390 CSP a vec meritórne sám nerozhodol, namieta aj porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny.

41. V odôvodnení svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľka argumentovala najmä skutočnosťou, že konanie nie je meritórne ukončené ani po takmer 8 rokoch od jeho začatia v roku 2012. V petite svojej ústavnej sťažnosti však ako porušovateľka svojich práv označila len krajský súd, ktorý rozhodoval vo veci ako súd odvolací a vydal napadnuté rozhodnutie, ktorým v poradí druhý meritórny rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na opätovné konanie. Vzhľadom na viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania preto ústavný súd v súvislosti so sťažovateľkou namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov posudzoval len postup krajského súdu v odvolacom konaní.

42. Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní, a tým aj porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníkov konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (II. ÚS 74/97).

43. Predmetom súdneho sporu bola žaloba sťažovateľky o vypratanie nehnuteľnosti v jej vlastníctve, v ktorej sa nachádza technologické zariadenie (trafostanica) vo vlastníctve žalovaného. V tomto súdnom spore bolo zásadné vyriešenie otázky vzniku, prípadne samotnej existencie zákonného vecného bremena v prospech žalovaného. Ako vyplýva z právneho názoru dovolacieho súdu, kľúčovým bolo v konaní na zistený skutkový stav aplikovať správnu, v čase sa meniacu právnu úpravu, v čom sa názory všeobecných súdov značne odlišovali, a preto možno považovať súdny spor za právne náročnejší. Ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by boli také zásadné, aby ich v súvislosti s dĺžkou konania bolo potrebné pripísať na ťarchu správania sťažovateľky.

44. Ústavný súd napokon posudzoval postup samotného krajského súdu. Odporca vo svojom vyjadrení uviedol, že vo všetkých troch odvolacích konaniach v právnej veci sťažovateľky rozhodol v lehote kratšej ako 6 mesiacov a v poslednom odvolacom konaní dokonca rozhodol v lehote kratšej ako tri mesiace, keďže vec napadla na odvolací súd 29. marca 2019 a odvolací súd rozhodol 26. júla 2019. Ústavný súd súhlasí s tým, že tieto lehoty pri rozhodovaní krajského súdu v okolnostiach tejto veci nemožno považovať za neprimerané. Avšak ústavný súd musí konštatovať, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu z 26. júla 2019 vo významnej miere ovplyvnilo celkovú dĺžku konania. Krajský súd ustanovenie § 390 CSP bez uvedenia dôvodov ignoroval a napriek jeho výslovnému zneniu, ktoré nepripúšťa vo veci inú možnosť ako povinnosť krajského súdu, aby sám vo veci rozhodol, napadnutým uznesením rozsudok okresného súdu opätovne zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie. Ústavný súd konštatuje, že v dôsledku uvedeného postupu krajského súdu nebol dosiahnutý účel zakotvený v § 390 CSP, ktorým je zrýchlenie konania rozhodnutím v merite veci, ale naopak, priebeh konania pri rozhodovaní vo veci samej sa opätovne spomalil. Vec bola predložená krajskému súdu na odvolacie konanie 29. marca 2019, preto v prípade, ak by krajský súd postupoval v súlade

s účinnou právnou normou, konanie by bolo už 26. júla 2019, keď vo veci rozhodol, právoplatne skončené.

45. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že napadnutým uznesením krajského súdu č. k. 5 Co 71/2019-467 z 26. júla 2019 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny (bod 2 výroku nálezu).

III.3 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy

46. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentovala, že na základe nezákonného rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý vo veci v rozpore s ustanovením § 390 CSP nerozhodol sám, ale vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie okresnému súdu, došlo aj k porušeniu jej základného práva na zákonného sudcu, ktorý zakotvuje povinnosť konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Dôvodom bola skutočnosť, že namiesto trojčlenného senátu odvolacieho súdu, ktorý mal vo veci vydať meritórne rozhodnutie, bude vo veci rozhodovať samosudca okresného súdu.

47. Ako aj zo samotnej argumentácie sťažovateľky vyplýva, sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva v príčinnej súvislosti s tým, kto bude jej vec rozhodovať v budúcnosti. K tomuto zásahu do základného práva sťažovateľky však zatiaľ nedošlo, a z tohto hľadiska preto považuje ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti za predčasnú. Navyše, ústavný súd dospel k záveru o porušení práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v dôsledku ktorého zároveň rozhodol aj o zrušení napadnutého uznesenia krajského súdu a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (bod 3 výroku nálezu), a preto v rozsahu namietaného porušenia základného práva na zákonného sudcu ústavnej sťažnosti v časti nevyhoviel (bod 5 výroku nálezu).

III.4 K namietanému porušeniu čl. 2 ods. 2 ústavy

48. Pokiaľ sťažovateľka namieta porušenie čl. 2 ods. 2 ústavy, ústavný súd, odvolávajúc sa na svoju doterajšiu judikatúru (IV. ÚS 119/07, IV. ÚS 383/08), uvádza, že čl. 2 ods. 2 ústavy má charakter všeobecných ústavných princípov, ktoré sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy. Označený článok ústavy je vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd nepovažuje za potrebné vysloviť porušenie tohto článku ústavy vo výrokovej časti tohto nálezu (IV. ÚS 303/2010, IV. ÚS 308/2011, IV. ÚS 150/2018; podobne aj II. ÚS 541/2011, II. ÚS 382/2018).

IV.

Zrušenie napadnutého rozhodnutia

49. Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Ústavný súd preto zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie, v ktorom je viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto náleze [§ 56 ods. 3 písm. b) a ods. 6 zákona o ústavnom súde].

V.

Rozhodnutie o návrhu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

50. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie (podobne § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde). Sťažovateľka v sťažnosti žiadala priznať finančné zadosťučinenie v sume 7 000 €. Podľa názoru ústavného súdu v danom prípade prichádzalo do úvahy aj priznanie finančného

zadosťučinenia, pri určení ktorého vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu, význam veci pre sťažovateľa a dĺžku konania. Vzhľadom na zistený stav posudzovaného konania a vzhľadom na to, že ústavný súd posudzoval len postup krajského súdu, ktorého ako jediného odporcu sťažovateľka v ústavnej sťažnosti označila, a neposudzoval konanie ako celok, priznal sťažovateľke finančné zadosťučinenie v sume 1 000 €.

VI.

Trovy konania

51. Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním a náhradou ktorých si sťažovateľka uplatnila v sťažnosti. Pri stanovení výšky priznanej náhrady trov právneho zastúpenia sťažovateľky vychádzal ústavný súd z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, podľa ktorej základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2019 je 163,33 € a hodnota režijného paušálu je 9,80 €. Za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2020 je to 177,00 €, hodnota režijného paušálu je 10,62 €. S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľke nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2019 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu) v sume 346,26 € vrátane režijného paušálu (2 x 163,33 € + 2 x 9,80 €) a za jeden úkon právnej služby v roku 2020 (vyjadrenie) v sume 187,62 € vrátane režijného paušálu (177,00 € + 10,62 €), t. j. spolu 533,88 €. Keďže právny zástupca nepredložil ústavnému súdu osvedčenie o tom, že je platiteľom DPH, odmena za poskytnuté právne služby v konaní pred ústavným súdom predstavuje celkovú sumu 533,88 €. Priznanú úhradu trov konania je povinný zaplatiť sťažovateľke krajský súd na účet jej právneho zástupcu (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP).

52. Bolo už bez právneho významu zaoberať sa požiadavkou sťažovateľky, že trvá na vydaní dočasného opatrenia.

53. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu